USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci žalobkyně: **nezl. M. R.,** zastoupené zákonnou zástupkyní I. S., nezletilá zastoupená Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem, se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2013, č. j. OAM-226/LE-LE05-K01-2013, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23. 9. 2015, č. j. 49 Az 74/2013 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. et Bc. Filipa Schmidta, LL.M., **se určuje** částkou 8228 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Nezletilá žalobkyně je státní občankou Ukrajiny, narozenou v České republice. O udělení mezinárodní ochrany požádala za nezletilou žalobkyni její matka, rovněž státní občanka Ukrajiny, která taktéž zažádala o poskytnutí mezinárodní ochrany. V žádosti podané jménem žalobkyně se uvádí, že její matka nevěří v budoucnost Ukrajiny a má o svou dceru strach. Na Ukrajině by žalobkyni nebylo poskytnuto dostatečné vzdělání a zdravotní péče. Žalobkyně by měla zůstat v České republice, neboť zde pobývá její matka se svou starší dcerou. Otec žalobkyně je ukrajinské státní příslušnosti a disponuje povolením k dlouhodobému pobytu na území České republiky.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Konstatoval, že v průběhu správního řízení bylo vyjasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyni byly

ekonomické potíže rodiny v případě návratu na Ukrajinu a s tím související obava z odebrání dítěte (žalobkyně) a jeho umístění do ústavní výchovy. Žalobkyně se narodila v České republice, kde od té doby žije, přičemž s ohledem na její věk nelze uvažovat o tom, že by ve své vlasti vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, kterou by bylo možno pokládat za azylově relevantní. Ani existenci jiných okolností, pro které by bylo možné žádosti vyhovět, žalovaný neshledal. Z informací získaných během správního řízení neplyne ani to, že by žalobkyni hrozily potíže bezprostředně související s pronásledováním (ve smyslu zákona o azylu) jejích rodičů. Vyjádřila-li žalobkyně, resp. její matka obavu z možného pronásledování ze strany dědečka žalobkyně, hlásícího se k Církvi adventistů sedmého dne, nejednalo se o azylově relevantní důvod, nýbrž o pouhé obavy z nemožnosti vrátit se do místa dřívějšího bydliště matky žalobkyně.

[3] Žalobu podanou proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Konstatoval, že žalobkyně namítala pouze to, že se žalovaný dostatečně nezabýval potížemi matky žalobkyně spočívajícími v jednání dědečka žalobkyně, který je příslušníkem Církve adventistů sedmého dne. Tuto námitku však krajský soud neshledal důvodnou.

[4] Krajský soud dále hodnotil, zda jsou dány důvody pro neaplikování § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tedy zda má přihlížet k tomu, že od vydání napadeného rozhodnutí došlo k zásadním společenským změnám na Ukrajině, které by mohly být významnými pro udělení doplňkové ochrany. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131, a uzavřel, že žalobkyně může opětovně požádat o udělení mezinárodní ochrany a opírat ji o změnu bezpečnostní situace v zemi jejího původu. Takovou novou žádost bude žalovaný dle názoru krajského soudu povinen posoudit z důvodu existence zásady *non-refoulement*. Ačkoli tedy ve věci žalobkyně existují nové skutečnosti podstatné z hlediska mezinárodní ochrany, které nebyly žalovaným zohledněny, neboť se udály až po vydání napadeného rozhodnutí, jsou dány dostatečné záruky pro to, že se takovými skutečnostmi bude žalovaný v novém správním řízení zabývat, bude-li žalobkyně jeho zahájení iniciovat.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti napadenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž uplatnila formálně důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Namítala, že se žalovaný, resp. soud řádně nevyrovnal s otázkou humanitárního azylu, případně s udělením doplňkové ochrany. Tvrdila, že žalovaný vůbec nezohlednil rodinné vazby, které má stěžovatelka vytvořeny na území České republiky, ani absenci přístupu k lékařské péči, vzdělání a bydlení na Ukrajině. V této souvislosti odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu i Evropského soudu pro lidská práva. Absence řádného odůvodnění a skutkových zjištění ve vztahu k rodinnému životu měly dle názoru stěžovatelky vést krajský soud ke zrušení napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, popř. pro vady řízení.

[6] Napadený rozsudek měla stěžovatelka za nepřezkoumatelný, neboť jím byl prakticky opsán předchozí rozsudek ve věci její matky. Skutkové okolnosti související s žádostí stěžovatelčiny matky, na něž se krajský soud při svém přezkumu zaměřil, byly ovšem

předmětem jiného soudního řízení (sp. zn. 49 Az 73/2013). Se závěrem krajského soudu, že nová situace na Ukrajině mohla mít relevanci při rozhodování o doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu, stěžovatelka souhlasila, měla však za to, že krajský soud byl povinen tuto otázku samostatně posoudit přímo během soudního řízení a neodkazovat stěžovatelku s takovou námitkou do nového řízení o udělení mezinárodní ochrany. Zohledněno totiž mělo být znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „nová procedurální směrnice"), podle jejíhož čl. 46 odst. 3 mají členské státy povinnost zajistit, *aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky (...), a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*. Nová procedurální směrnice měla být do českého právního řádu transponována do 20. 7. 2015. Protože k transpozici nedošlo, bylo dle stěžovatelky namístě přímo aplikovat shora citované ustanovení. Krajský soud tedy mohl a měl sám posoudit aktuální situaci na Ukrajině, případně věc vrátit žalovanému k doplnění dokazování.

[7] Otázka rozsahu soudního přezkumu v souvislosti s novou procedurální směrnicí, jež doposud nebyla transponována do českého právního řádu, nebyla dle mínění stěžovatelky prozatím v judikatuře řešena, a proto je kasační stížnost přijatelná. Přijatelnost spatřovala stěžovatelka i v tom, že krajský soud nezdůvodnil, proč nepokládal žalobní námitky stěžovatelky za důvodné; jedná se přitom o hrubé pochybení ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že má napadené rozhodnutí nadále za správné. Všemi důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany se zabýval a dostatečně jasně, srozumitelně a v souladu s právem je vyhodnotil. Co se námitky směřující do právního posouzení nových okolností na Ukrajině týče, zvolený postup krajského soudu odpovídal ustálené judikatuře a byl legitimní. Žalovaný nepovažoval kasační stížnost za přijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Předně je třeba připomenout, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti rozhodnutí krajského soudu, a tedy i stížní námitky, jimiž se Nejvyšší správní soud zabývá, se vždy odvíjejí od tvrzeného pochybení soudu. Úkolem Nejvyššího správního soudu v rámci kasačního přezkumu je posuzovat, zda rozhodnutí krajského soudu napadené kasační stížností trpí některou z vad vyjmenovaných v § 103 odst. 1 s. ř. s. a uplatněných v kasační stížnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 Afs 4/2007 – 72; všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Stěžovatel může v kasační stížnosti namítat mimo jiné nezohlednění vad řízení před správním orgánem, musí se však vždy jednat o vady, které

byly tvrzeny před krajským soudem nebo ke kterým byl krajský soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

[11] Stěžovatelka v řízení před krajským soudem namítala konkrétně pouze to, že žalovaný nezohlednil, že její matka měla na Ukrajině problém se svým otcem, náboženským fanatikem, který ji nutil k praktikování jeho víry. Ostatní žalobní námitky byly toliko obecného charakteru, neboť se omezily jen na citace zákonných ustanovení, jejichž porušení se měl žalovaný dopustit. Nejvyšší správní soud se proto nemůže zabývat kasační stížnosti z pohledu důvodů, jimiž stěžovatelka vytýkala žalovanému nezohlednění rodinných vazeb, absence přístupu k lékařské péči, vzdělání a bydlení na Ukrajině či k hrozícímu oddělení od otce – živitele rodiny, který má v České republice povolen dlouhodobý pobyt, neboť tyto námitky nebyly uplatněny v řízení před krajským soudem, ač je stěžovatelka uplatnit mohla, a proto jsou nepřípustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Krajský soud ani nebyl povinen přihlížet k případným vadám procesního charakteru z úřední povinnosti, neboť napadené rozhodnutí bylo schopno přezkumu z hlediska žalobních bodů (ve smyslu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS).

[12] Kasační stížnost stěžovatelky nicméně obsahovala i přípustné námitky, ve vztahu k nim však Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost přijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku odůvodnění svého usnesení připojuje.

[13] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, z něhož mimo jiné plyne, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu

nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[14] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit stěžovatelce v tom, že judikaturou doposud nebyla zodpovězena otázka přímého účinku čl. 46 odst. 3 nové procedurální směrnice a s tím související povinnosti krajských soudů provádět úplné a *ex nunc* posouzení skutkové i právní stránky věci. Nejvyšší správní soud se k této problematice vyjádřil v rozsudku ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015 – 35, když uvedl, že *„vzhledem k tomu, že toto ustanovení nebylo dosud, i přes uplynutí uvedené lhůty, zákonodárcem provedeno do vnitrostátního právního řádu, bude sice třeba, aby se správní soudy při rozhodování jednotlivých věcí mezinárodní ochrany zabývaly naplněním podmínek pro uplatnění jeho přímého účinku, jak byly definovány ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie vztahující se k přímému účinku směrnice, ovšem musí přihlížet i k přechodnému ustanovení dle čl. 52 nové procedurální směrnice, které stanoví členským státům jednoznačnou povinnost použít právní úpravu souladnou s daným ustanovením až u žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015, a zároveň i k tomu, že přímý účinek konkrétního ustanovení lze dle zmiňované judikatury Soudního dvora uplatnit vždy pouze ve prospěch jednotlivce a tedy i žadatele o mezinárodní ochranu, a nikoliv v jeho neprospěch, jak by tomu bylo v nyní posuzované věci“* (důraz přidán). Kasační stížnost stěžovatelky se tedy nedotýkala otázky dosud neřešené judikaturou a ani v postupu krajského soudu nelze shledat odklon od shora citovaného, neboť stěžovatelka podala žádost o udělení mezinárodní ochrany již roku 2013.

[15] K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů Nejvyšší správní soud konstatuje, že eventuální nepřezkoumatelnost může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu výše citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, jedná-li se o zásadní pochybení s dopadem do hmotněprávního postavení stěžovatele. V posuzovaném případě však Nejvyšší správní soud v této rovině posuzování kasační stížnost přijatelnou neshledal. Že krajský soud posuzoval i okolnosti přímo související s matkou stěžovatelky, nebylo v daném případě pochybením. Je totiž třeba přihlédnout k tomu, že jediná konkretizovaná žalobní námitka souvisela se zkušeností matky stěžovatelky, jakož i k tomu, že stěžovatelčina žádost o udělení mezinárodní ochrany byla v podstatné míře odůvodněna osobními a majetkovými poměry matky stěžovatelky. Zohledňovat příběh matky stěžovatelky bylo za takové situace nevyhnutelné. Z napadeného rozsudku je taktéž jasně patrné, proč krajský soud vyhodnotil žalobu jako nedůvodnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní

pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[18] Nejvyšší správní soud ustanovil usnesením ze dne 3. 12. 2015, č. j. 2 Azs 274/2015 – 24, zástupcem stěžovatelky Mgr. et Bc. Filipa Schmidta, LL.M., advokáta, a v takovém případě platí jeho odměnu včetně hotových výdajů stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s). Podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, náleží ustanovenému zástupci stěžovatele odměna za dva úkony právní služby. Mezi tyto úkony spadá první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení soudem ustanoveným zástupcem [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu], a písemné podání ve věci samé - doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon přísluší částka 3100 Kč (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za jeden úkon. Protože ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady o částku odpovídající dani, kterou je povinen odvést, tj. 21 % z částky 6200 Kč, tedy o 1428 Kč. Výše celkové odměny ustanoveného zástupce proto činí 8228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. února 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu